

„Защо (да) инвестираме в жените?“

проф. Румяна Стоилова

2 юли 2015 г.

Дом на Европа на ул. Г.С. Раковски 124

Институт за изследване на обществата и знанието

Institute for the Study of Societies and Knowledge
Bulgarian Academy of Sciences

Политиките, които намаляват неравенството между половете подобряват живота на обществото като цяло, а не само на отделния индивид или група

- „Предполагаемите облаги, които светът ще спечели, ако престане да гледа на половото различие като основание за лишаване от привилегии и емблема на подчинение са по-скоро социални, отколкото индивидуални; те могат да бъдат описани като увеличаване на общия запас от умствени и действени способности в обществото и подобряване на общите условия на партньорство между мъжете и жените.“
- *Джон Стюарт Мил 1869 Подчинението на жените*

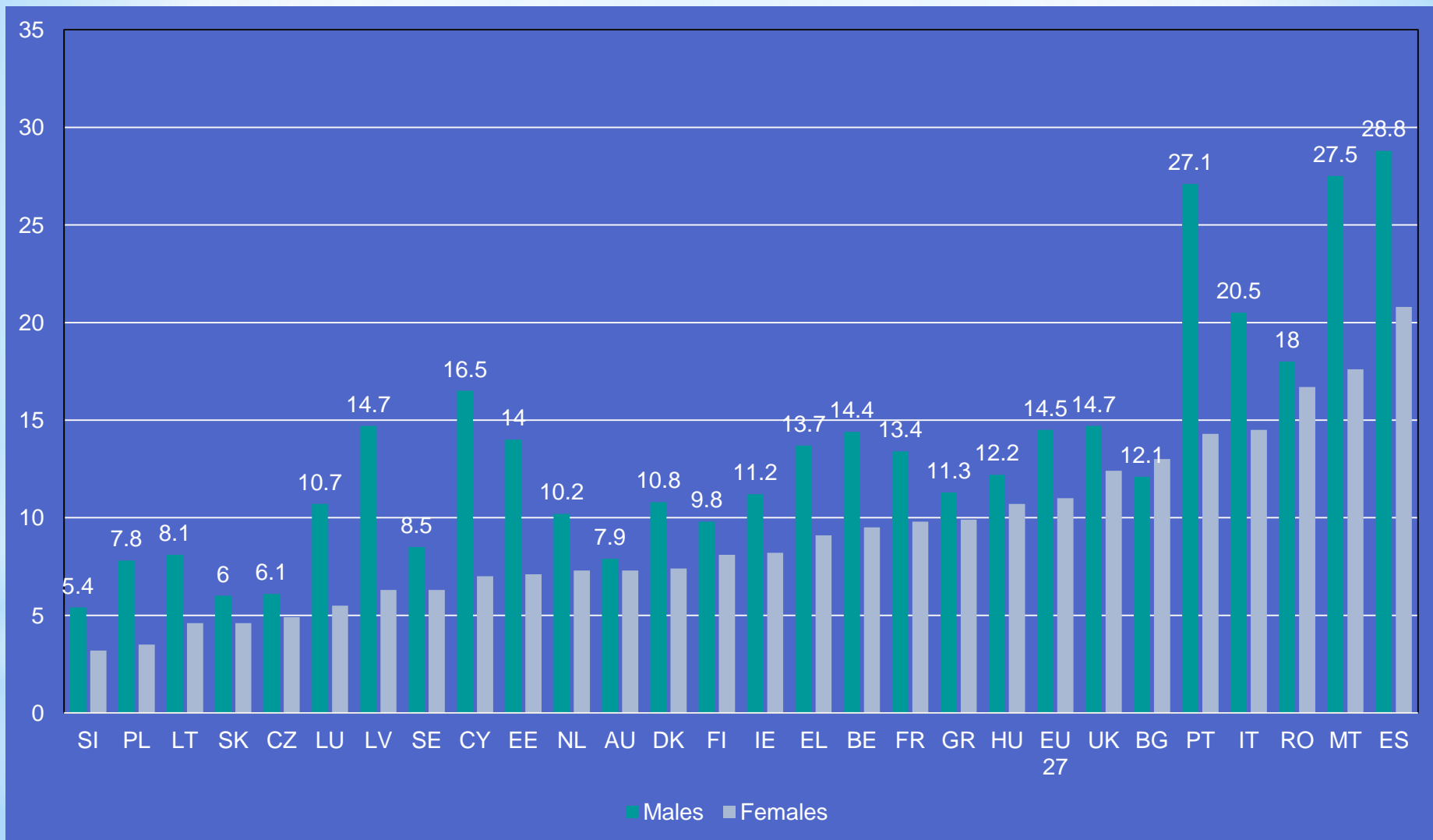
Кои са неравенствата по пол, които се нуждаят от повече публично внимание?

- Образователни неравенства по пол в ниските доходни групи на обществото - има значителен за България проблем;
- Множественост на социалните неравенства - акумулиране на изключеност по класа, пол и етнос;
- Неравенства в заплащането по пол в зависимост от различни фактори като възраст, големина на фирмата, образование, сектор на икономиката - частен-публичен, наличие на синдикати

Ранно напуснали системата на образование и обучение по пол (% от хората на възраст 18-24 с първа степен на средно образование), 2012

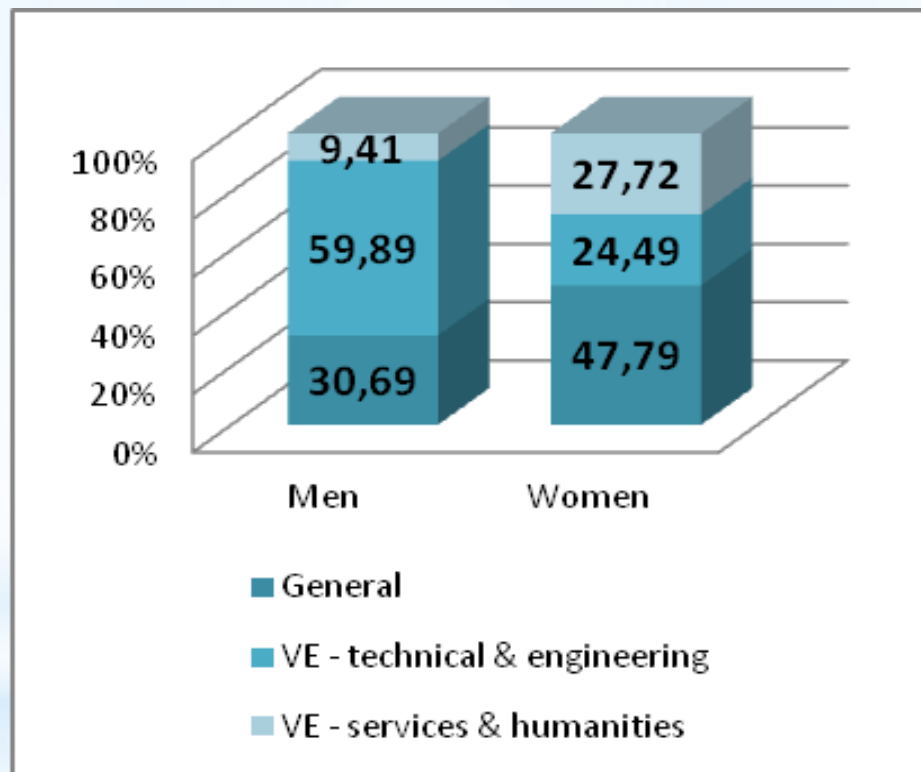
Източник: Eurostat, data extracted on 14.03.2014

Връзка между произход и образование

Социалният произход е важен фактор, оказващ влияние върху сегрегацията по пол в системата на професионалното образование.

Никои от родителите няма висше образование

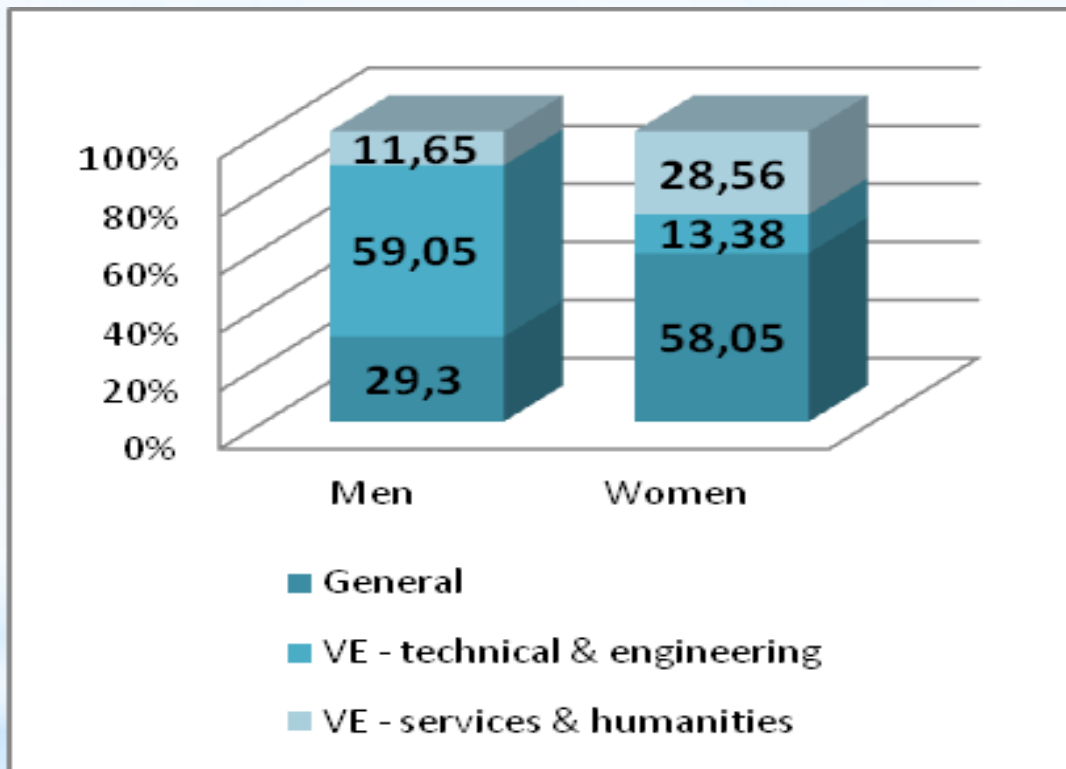

Източник: ESS, 2006-2008 (calculations Petia Ilieva), weighted data
Note: Cramer's V for the first figure is 0.3645 (Pr=0.000), unweighted data
Cramer's V for the second figure is 0.4860 (Pr=0.000), unweighted data

Връзка между произход и образование

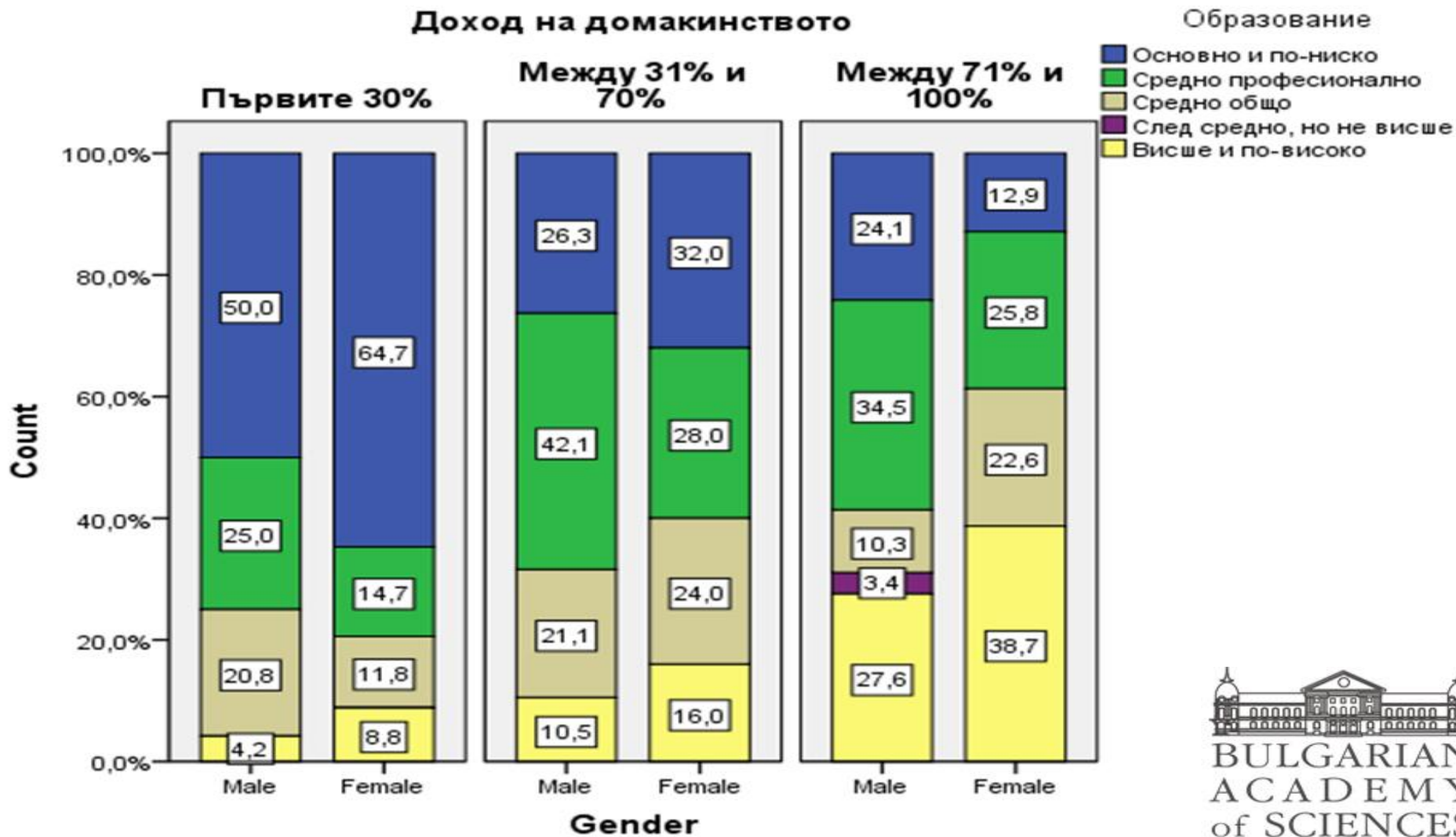
Поне един от родителите има висше образование

Източник: ESS, 2006-2008 (calculations Petia Ilieva), weighted data
Note: Cramer's V for the first figure is 0.3645 (Pr=0.000), unweighted data
Cramer's V for the second figure is 0.4860 (Pr=0.000), unweighted data

Образование на младите хора (15-29 г.) в зависимост от дохода на домакинството и пола

Влияние на пола върху средномесечния доход в средата на трудовата кариера

Фактор	Мъже		Жени		Неравенства по пол	
	2002	2006	2002	2006	2002	2006
Доход на „човешкия капитал с нулеви умения“	100%	100%	81%	77%	-19%	-23%
Повишаване на дохода с 1 допълнителна година в образованието	2%	3%	4%	5%	+2%	+2%
Повишаване на дохода с 1 допълнителна година трудов стаж	3%	3%	2%	2%	-1%	-1%
Повишаване на дохода с едно стъпало в йерархията	5%	7%	5%	6%	0%	-1%
Влияние на частния сектор /реф. публичен	-1%	25%	10%	17%	+11%	-8%
Влияние на нарастването на големината на компанията	13%	12%	9%	11%	-4%	-1%
Ефект от наличието на синдикат/ реф. отсъствие на синдикат	18%	26%	6%	5%	-12%	-21%

Неравенства в заплащането между мъжете и жените

- С еднакво образование неравенствата са най-малки в началото на кариерата, най-големи са в средата и намаляват, но без да достигнат началното ниво, в късните трудови кариери.
- Неравенството в ниските образователни нива в заплащането по пол е по-голямо в сравнение високите образователни нива.

Неравенства в заплащането между мъжете и жените

- Влиянието на всяка една допълнителна година оставане в образованието през 2006 г. за мъжете предполага нарастване на доходите с 3%, докато за жените нарастването е по-голямо - с 5%

Неравенства в заплащането между мъжете и жените

- Влиянието на синдикална организация във фирмата води до средно повишаване на доходите на мъжете, което е по-голямо в сравнение с влиянието от синдикалната организация върху доходите на жените. Повишаването на доходите на мъжете е с 26%, докато нарастването на доходите на жените е само с 5%.
- В частния сектор заплащането и за мъжете, и за жените е по-високо в сравнение с публичния.

Неравенства в заплащането между мъжете и жените

- Мъжете на най-висока мениджърска позиция печелят средно 18% повече от жените на същата позиция. На следващата по-ниска мениджърска позиция мъжете печелят с 25% повече. Жените с висше образование са по-добре платени от мъжете на по-ниските йерархични равнища в организацията. Например рутинните дейности на умствения труд, извършвани от жени, са заплатени с 36% повече в сравнение със заплащането на мъжете на същите позиции.

Множественост на социалните неравенства - жените от ромския етнос

- Ромският етнос е единственият в българското общество, в който образователната структура по пол е по-неблагоприятна за момичетата в сравнение с момчетата.
- Делът на здравно неосигурените жени е най-голям
- Безработните и работещи на временна заетост са най-много
- Насилие в семейството се констатира често

Многобройни са факторите:

- Традиционни нагласи, които свързват реализацията на момичетата главно с брака и семейството
- Принос на момичетата към домашния бюджет под формата на неплатен труд , както и грижата за по-малки братя и сестри
- Отдалечеността от дома се свързва от родителите в традиционна среда със страхове за „сигурността и честта”

Критерии за оценка на политиките, насочвани към подпомагане на уязвими индивиди

- Експлицитност, видимост на пресичането на различни неравенства - прилагане на джендър мейнстрийминг подход
- Формиране на разбиране за структурните причини на неравенствата и за посоките на възможна и желана промяна

Критерии за оценка на политиките, насочвани към подпомагане на уязвими индивиди и групи

- Избягване на стигматизацията, потенциално възможна, когато определени групи се визират в конкретни политики
- Артикулиране на неравенствата, както и на ефектите от тяхното пресичане, акумулиране и възможно усилване
- Включване на различни заинтересовани групи в процеса на изработване на политиките.

